

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr.16 adoptat la Strasbourg la 24 iunie 2013, semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale	Prin proiectul de lege pentru ratificarea Protocolului nr.16 adoptat la Strasbourg la 24 iunie 2013, semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014, la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, s-a inițiat procedura ratificării acestui instrument convențional adițional la Convenție. Astfel, cele mai înalte jurisdicții române – Curtea Constituțională a României și Înalta Curte de Casație și Justiție – vor avea posibilitatea, la intrarea în vigoare a Protocolului nr. 16 pentru România, de a solicita Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) un aviz consultativ atunci când apreciază că o anumită cauză aflată pe rolul lor ridică o chestiune de principiu privind interpretarea sau aplicarea drepturilor și libertăților din Convenție sau din Protocoalele la aceasta. În vederea aplicării Protocolului nr. 16 se impune reglementarea procedurii de solicitare a avizelor consultative de către instanțele desemnate, precum și a efectelor juridice ale acestora asupra soluționării cauzelor în care au fost solicitate.
2. Schimbări preconizate	Prin prezentul proiect de act normativ se urmărește punerea în aplicare a Protocolului nr.16 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, adoptat la Strasbourg la 24 iunie 2013, semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014. Proiectul de act normativ stabilește că Înalta Curte de Casație și Justiție (ÎCCJ) poate solicita CEDO să emită un aviz consultativ cu privire la chestiuni de principiu privind interpretarea ori aplicarea drepturilor și libertăților din Convenție sau din Protocoalele la

aceasta, în cazul în care apreciază că avizul consultativ este necesar pentru clarificarea unor aspecte ale cauzei în vederea pronunțării hotărârii:

- în materie civilă, când este investită cu judecarea cauzei în recurs sau, după caz, în procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;

- în materie penală, când este investită cu judecarea cauzei în primă instanță ori în ultimă instanță în căile ordinare de atac sau, după caz, în procedura sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

Prin proiect se recunoaște legitimare procesuală activă mediată și instanțelor îndreptățite să sesizeze Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept (art. 519 și urm. din Codul de procedură civilă și respectiv art. 475 și urm. din Codul de procedură penală).

În privința Curții Constituționale a României, prin proiect se propune ca solicitările de aviz consultativ să poată fi formulate în cazul soluționării excepțiilor de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele, precum și al contestațiilor care au ca obiect constituționalitatea unui partid politic.

Proiectul de act normativ stabilește conținutul cererii de aviz consultativ și procedura potrivit căreia instanța sesizează CEDO. Încheierea prin care se tranșează asupra chestiunii de a solicita un aviz consultativ nu este supusă niciunei căi de atac.

Pentru a asigura libertatea de apreciere a instanței, solicitarea de aviz consultativ poate fi retrasă oricând, urmând, pentru simetrie, aceeași procedură ca cea prevăzută pentru formularea unei sesizări.

În scopul evitării tergiversării soluționării cauzei, dată fiind și durata medie estimată de soluționare a unei cauze în fața instanței europene, solicitarea avizului consultativ de către ÎCCJ nu are efect suspensiv de drept, cu excepția cazului în care aceasta este formulată în cadrul procedurii privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. În celelalte cazuri, se instituie soluția suspendării facultative a cauzei până la comunicarea avizului CEDO. Soluționarea cauzei aflate pe rolul Curții Constituționale se suspendă până la data comunicării avizului consultativ emis de CEDO.

Prin proiect se propune ca ÎCCJ să comunice Agentului guvernamental pentru CEDO dacă cauza este încă pendinte, pentru ca acesta să asigure traducerea avizului consultativ în limba română într-un termen de 45 de zile. Aceasta va fi situația și pentru avizele consultative solicitate în cauzele suspendate.

Pentru ipotezele în care cauzele sunt deja soluționate definitiv, traducerea avizului consultativ se va realiza într-un termen de trei luni de la comunicarea avizului de către CEDO.

În oricare dintre ipoteze, avizele consultative solicitate de instanțele române, traduse în limba română, se publică, în mod gratuit, în Monitorul Oficial al României, Partea I.

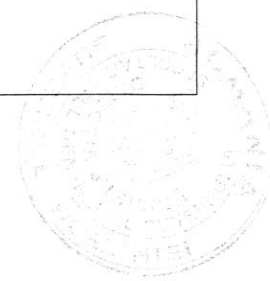
Prin proiect se propune instituirea, atât în materie civilă, cât și în materie penală, a unui nou caz de revizuire, pentru a se da eficiență acestui instrument convențional adițional la Convenție în ipoteza în care avizul consultativ al Curții Europene a Drepturilor Omului survine ulterior rămânerii definitive a hotărârii Înaltei Curți de Casație și Justiție. Astfel, în materie civilă, cererea de revizuire poate fi introdusă atunci când Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat în cauză un aviz consultativ asupra unei chestiuni de principiu privind interpretarea sau aplicarea unor drepturi și libertăți prevăzute de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau de protocoalele adiționale la această convenție, care are o înrâurire hotărâtoare asupra hotărârii, dacă aceasta a fost pronunțată anterior comunicării de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului a avizului tradus în limba română.

Corelativ, o hotărâre definitivă pronunțată în cauza în care CEDO a emis un aviz consultativ poate fi supusă revizuirii, în materie penală, dacă contrarietatea dintre interpretarea din hotărârea definitivă și cea stabilită prin aviz generează o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale și vreuna dintre consecințele grave ale încălcării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a protocoalelor adiționale la aceasta continuă să se producă și nu poate fi remediată decât prin revizuirea hotărârii pronunțate.

Termenul pentru introducerea cererii de revizuire este de 3 luni de la data publicării, în Monitorul Oficial al României, Partea I, a avizului emis de CEDO.

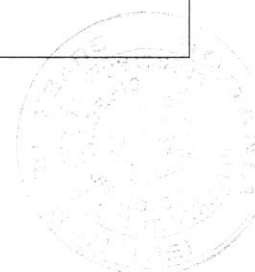
Dat fiind că Protocolul nr. 16 prevede dreptul pentru înalta parte contractantă căreia îi aparține instanța care a formulat cererea de a prezenta observații scrise și de a lua parte la audieri, este necesară modificarea Ordonanței Guvernului nr. 94/1999 privind participarea României la procedurile în fața Curții Europene a Drepturilor Omului și a Comitetului Miniștrilor ale Consiliului Europei și regresul statului în urma hotărârilor și convențiilor de rezolvare pe cale amiabilă, cu modificările și completările ulterioare, pentru a introduce printre atribuțiile Agentului guvernamental pentru CEDO

	și pe aceea de a prezenta poziția Guvernului, în cadrul pledoariilor scrise sau orale, în procedurile de aviz consultativ. Având în vedere că Agentul guvernamental pentru CEDO este entitatea prin care Ministerul Afacerilor Externe asigură, în numele Guvernului României, reprezentarea statului în fața instanței europene, participarea Agentului guvernamental pentru CEDO la procedurile de aviz consultativ se va face cu aprobarea ministrului afacerilor externe, după consultarea autorităților interne cu competențe în domeniul vizat de cererea de aviz. De asemenea, prin proiect se creează temeiul legal pentru asigurarea numărului corespunzător de posturi în Ministerul Afacerilor Externe, în limitele bugetului aprobat, în scopul îndeplinirii, de către Agentul guvernamental pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a noilor obligații ce îi revin.					
3. Alte informații						
Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic	Nu este cazul					
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Nu este cazul					
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Nu este cazul.					
3. Impactul social						
4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul					
5. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus din care:						
a) buget de stat, din acesta:						

(i) impozit pe profit; (ii) impozit pe venit b) bugete locale, (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat (i) contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care						
a) buget de stat, din acesta:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugete locale						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care:						
a) buget de stat						
(i) cheltuieli de personal						
(ii) bunuri și servicii						
b) bugetele locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificării veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de	Nu este cazul					

act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Nu este cazul
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Nu este cazul
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiect de Lege pentru ratificarea Protocolului nr.16 adoptat la Strasbourg la 24 iunie 2013, semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014, la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950
6. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte	

organisme implicate	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de proiectul actului normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi.	Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 85/2021.

6. Alte informații	Proiectul de lege a fost elaborat cu concursul Consiliului Superior al Magistraturii, Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale, care au făcut parte, alături de coinițiatori, dintr-un grup de lucru inter-instituțional constituit în acest scop.
Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Proiectul de act normativ a fost afișat pe paginile de internet ale Ministerului Justiției și Ministerului Afacerilor Externe, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru adoptarea unor măsuri necesare punerii în aplicare a Protocolului nr. 16 adoptat la Strasbourg la 24 iunie 2013, semnat de România la Strasbourg, la 14 octombrie 2014 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

FLORIN-VASILE CÎȚU

